

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Олексенко Ю.А., студентка ОКР «Магістр», спец. «Облік і аудит» *

**Науковий керівник – Єрмолаєва М.В., к.е.н., доцент*

Для підвищення ефективності процесу часткового відтворення основних засобів багато важить модернізація діючого виробничого устаткування, котра означає його вдосконалення з метою запобігання техніко-економічному старінню та підвищення техніко-експлуатаційних параметрів до рівня сучасних вимог.

За порівняно невеликих витрат і за відносно короткий строк модернізація може забезпечити оновлення устаткування на новому технічному рівні, зростання продуктивності праці, нарощування виробничих потужностей, збільшення випуску продукції, економію інвестиційних ресурсів. Досвід багатьох підприємств України показує, що проведення комплексної модернізації багатьох видів виробничого устаткування збільшує його продуктивність на 30 – 50%, а зв'язані з цим витрати не перевищують половини вартості нових технічних конструкцій аналогічного призначення. Економічно доцільніше здійснювати як загально технічну, так і технологічну (цільову) модернізацію устаткування під час проведення його капітального ремонту, хоча у діючих нормативних документах з бухгалтерського обліку форми капітальних вкладень відображають лише повний спосіб відтворення основних засобів.

Але на наш погляд існує ще одна форма оновлення. Вона пов'язана з тим, що після закінчення терміну експлуатації сільськогосподарських машин та обладнання більшість сільськогосподарських підприємств не здобуває нову техніку, а ремонтує стару, з метою подовження їх експлуатаційної здатності. Збільшення терміну служби може здійснюватися на кілька років, тому витрати на капітальні ремонти цілком можна вважати капітальними інвестиціями. У цьому зв'язку виникла необхідність уточнення самого поняття “капітальні інвестиції” шляхом додаткового віднесення до їхнього числа, поряд із вкладеннями в придбання, створення й удосконалення, витрат на капітальні ремонти, що забезпечують продовження експлуатаційної здатності основних засобів. Справа в тім, що витрати на капітальний ремонт продовжують строк служби та забезпечують одержання економічної вигоди від використання об'єкта протягом довгострокового періоду і значить повинні амортизуватися, а не включатися у витрати одноразовою сумою. По-друге, до зниження залишкової вартості основних засобів, тому що наступні витрати капітального характеру включаються у собівартість продукції, не відбиваючись на вартості об'єктів. Амортизація витрат на капітальні ремонти дозволить елімінувати коливання собівартості. У п. 51 міжнародного стандарту 16 “Основні засоби” відзначається, що політика компанії в області ремонту й обслуговування може вести до збільшення строку корисної служби активу та збільшенню його ліквідаційної вартості. Однак прийняття такої політики не виключає необхідність амортизації. Відповідно слід капіталізувати витрати на ремон-

ти шляхом зменшення нарахованого зносу з наступною їх амортизацією. Графічно цей процес відображений на рис. 1.

Придбання основного засобу супроводжується формуванням первісної вартості (Вп). В бухгалтерському обліку визначається строк корисного використання об'єкта (Тк) і обирається метод нарахування амортизації (у даному випадку виробничий пропорційно до часу активного використання об'єкта). Протягом установленого строку служби нараховується амортизація до досягнення нульової ліквідаційної вартості.

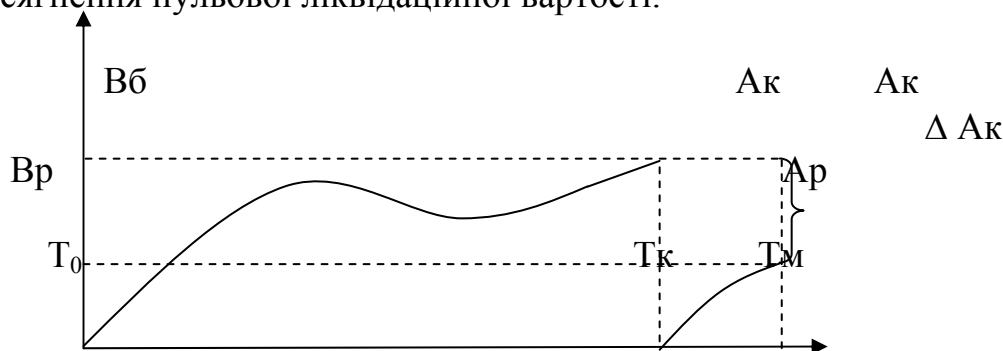

Рис. 1. Графічне зображення накопичення амортизації при капіталізації витрат на ремонт шляхом зменшення нарахованого зносу об'єкта

Якщо по закінченні спочатку встановленого строку використання устаткування проводиться капітальний ремонт, то джерелом фінансування повинна бути накопичена за період Тк амортизація. У даному випадку, первісна вартість на рахунку 10 “Основні засоби” не змінюється, а балансова вартість прийме нове значення Вб по величині проведеного капітального ремонту. При цьому підприємство встановлює для об'єкта новий строк служби (Тм), протягом якого повинна бути накопичена амортизація, рівна вартості капітального ремонту.

Точки Ак і Ар наочно демонструють накопичену амортизацію наприкінці першого та другого міжремонтних періодів, що знаходиться на різних рівнях. Але при цьому передбачається рівність: $Вб = Ак = Ар + \Delta Ак$, що теоретично дає можливість повного відтворення техніки після першого, а також після другого міжремонтних періодів. Використання капітального ремонту, як часткового способу відтворення основних засобів, у свою чергу, дає можливість економії коштів накопиченої амортизації ($\Delta Ак$). Накопичені кошти можуть тимчасово використовуватися не за призначенням (на сплату податків, поповнення оборотних коштів). Однак, до кінця строку Тм підприємству знову необхідно буде приймати рішення про заміну об'єкта і тому накопиченої амортизації повинно бути достатньо для придбання аналогічного нового об'єкта замість попереднього. Капіталізацію витрат на ремонт пропонується відображати в бухгалтерському обліку проводками:

Дебет	Кредит	Сума, грн.
156	20, 66, 65, 23 та ін.	1300
131	156	1300

На основі вищевикладеного необхідно внести доповнення в Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”: “Витрати, що здійснюються для відновлення втрачених об’єктом економічних вигід, збільшують його балансову вартість шляхом зменшення нарахованого зносу за умови, що вона не буде перевищувати суму очікуваного відшкодування”. Таке доповнення не суперечить Міжнародному стандарту бухгалтерського обліку 16 “Основні засоби”. У бухгалтерському обліку рахунок 15 “Капітальні інвестиції” може бути доповнений спеціальним субрахунком 156 “Капітальний ремонт”.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Бречка Д.В., студент ОКР «Магістр», спец. «Фінанси» *

**Науковий керівник – Лелюк Ю.М., к.е.н., доцент*

Матеріальною основою будь-якого виробництва є засоби виробництва, які складаються із засобів та предметів праці, що беруть участь у створенні продукту. Але з огляду на відмінність у характері функціонування у процесі виробництва та способі перенесення вартості на створюваний продукт засоби праці набувають економічної форми необоротних активів, а предмети праці — оборотних.

Дослідженням стану, руху, джерел формування та ефективного використання оборотних активів, визначення їх як економічної категорії, а відтак і необхідності нормування присвячено ряд наукових праць таких відомих вчених-економістів, як Афанасьєв М.В., Белоусенко Г.Ф., Бечко В.П., Болдіна Н.Н., Беркут А.П., Бутинець Ю.В., Герасимова Л.М., Губіна І.А., Дем’яненко М.Я., Демчук Л.А., Дропа Я.Б., Малік М.Й., Ковбасюк М.Р., Коваленко М.М., Кондратюк О.І., Мусіяка Ю.Г., Полозенко Д.В., Лісіціан Н.С., Панич С.П., Сопко В.В. та інші. Проте дискусія щодо методики визначення потреби в оборотних активах, їх нормування, джерел формування, показників оборотності продовжують мати місце, але уже не в умовах колективної власності, а в ринкових умовах господарювання і для цього, на нашу думку, є реальні підстави. Саме ці напрямки вимагають поглибленого вивчення з метою подальшого удосконалення.

Метою статті є висвітлення особливостей управління оборотними активами підприємств в сучасних ринкових умовах господарювання.

Оборотні активи як натурально-речовинна категорія — це сукупність матеріально-речовинних цінностей і грошових коштів, які беруть участь у створенні продукту, цілком споживаються у виробничому процесі і повністю переносять свою вартість на виробничий продукт упродовж операційного циклу або дванадцяти місяців з дати балансу (сировина, матеріали, готова продукція, грошові кошти тощо).

В економічній літературі існують різні погляди на сутність оборотних активів. Одні економісти трактують їх як „грошові кошти, авансовані в обо-